

Datum 19 september 2025

Mottagare: Malmö Stad, Fritidsförvaltningen
Adress: fritid@malmö.se;
registrera.fritid@malmö.se

Yttrande över förslag till Föreningsstöd 2026 RF-SISU Skåne

Inledning

RF-SISU Skåne har granskat förslaget huvudsakligen utifrån distriktets uppdrag och roll att företräda, stödja, leda och samordna idrottsrörelsens gemensamma frågor regionalt och lokalt samt bidra till idrottens utveckling. RF-SISU Skåne önskar utifrån detta perspektiv framföra ett antal synpunkter på förslaget.

Synpunkter

1. Allmänna synpunkter kopplat till syfte och innehåll

I föreliggande rapport och förslag anges att bidragssystemets syfte är att stimulera stadens föreningar till att skapa och genomföra aktiviteter som Malmöborna vill och kan delta i. Meningsfulla fritidsaktiviteter som främjar folkhälsa, tar ställning för demokrati, verka för jämställdhet och alla människors lika värde. Särskild beaktan i framtaget förslag för Föreningsstöd 2026 anges även vara att revidera förslaget så att det blir mer lättläst och tydliggör ett barnrättsperspektiv med tydliga riktlinjer för bidragsberättigad förening och verksamhet.

Idrottsrörelsen gemensamma strävan är att så många som möjligt ska kunna vara med och idrotta så länge som möjligt, i en så bra verksamhet som möjligt. En bra barn- och ungdomsverksamhet är en verksamhet som är välkomnande, trygg och som präglas av delaktighet och de aktivas egen lust att lära och utvecklas. Barns och ungas bästa ska vara det som styr verksamhetens beslut och prioriteringar. Att tillgängliggöra idrott och fritid för så många som möjligt och ställa grundläggande demokratiska krav på förening som beviljas stöd är ett viktigt incitament och utgångspunkt i det nya förslaget som vi står bakom och som är förenligt med de riktlinjer idrottsrörelsen antagit för det statliga LOK-stödet.

Enligt barnkonventionen har alla barn rätt till lek, vila och fritid, inklusive kulturupplevelser och utövande. Samtidigt uppger fyra av tio barn för Barnombudsmannen att de ibland eller ofta inte har råd att göra vad de vill på fritiden. Detta gäller såväl idrott som kultur enligt bl a Majblommans rapport 2025. Kostnadsfråga är en viktig utmaning som kanske inte berörs direkt i det nya förslaget men som är viktig att ha med som en exkluderande faktor. Det bör därmed anses av stor vikt att beakta risken för en kostnadsökning när nya regelverk införs, kostnaderna i samhället ökar, flertalet föreningar blöder ekonomiskt men bidragspotten kvarstår. Med det sagt kan inte idrotten och föreningen friställa sig något ansvar. Fritidsförvaltningen och RF-SISU Skåne behöver parallellt stötta föreningarna att även stanna upp och reflektera över konsekvenser av höjda avgifter och också andra möjliga lösningar samtidigt som föreningslivet behöver ett gott grundstöd som lättar föreningarnas börda när kostnaderna ökar och trycket från föräldrar, ledare och aktiva ökar.

2. Synpunkter 4.2.3 Beräkning av aktivitetsstöd

Utredningen presenterar tre förslag på ändringar av aktivitetsstödet som föreslås skrivas in i Föreningsstöd 2026. Nedan kommer RF-SISU Skånes synpunkter på följande tre förslag

- Att införa ett tak på antal deltagartillfällen en förening kan få bidrag för per vecka (detta gäller alla föreningar oavsett föreningstyp).

Utifrån denna utgångspunkt finns det flera kloka formuleringar och incitament kopplat till barnrättsperspektivet samt syftet att skapa ett jämnt stöd som når ut till så många som möjligt. En väg kan vara att begränsa stöd per antal aktiviteter och barn per vecka utifrån ålder, en förändring som gjordes även i LOK-stödet för ett par år sedan. Dock bör perspektivet flersektionsförening tilläggas. I riktlinjerna för det statliga LOK-stödet är begränsningen per SF-idrott och inte per förening, ett perspektiv värt att fundera kring. LOK-stödet anger även en fallande storlek på stödet utifrån antalet aktiviteter per barn. Vår önskan är att kommunen strävar efter samma parametrar för att underlätta för föreningarna.

- Att minska antalet bidragsberättigade medlemmar från 5 till 3 för godkänd gruppaktivitet.

RF-SISU Skåne ställer sig positiva till förslaget att minska antalet medlemmar till 3 för godkänd gruppaktivitet.

- Att införa en kompensatorisk beräkningsmodell för idéburen förening som inte är ansluten till Riksidrottsförbundet som utgår från ett bidrag per aktivitet och bidrag per deltagartillfälle.

Från RF-SISU Skåne är vi djupt bekymrade över det sistnämnda av de tre förslagen som i praktiken innebär att alla föreningar som inte är anslutna till Riksidrottsförbundet skall få ett stöd på 30 kr per aktivitetstillfälle utöver stöd per deltagartillfälle. Aktivitetsstödet (ett verksamhetsbaserat stöd) föreslås således att beräknas olika beroende på föreningstyp. Idrottsförening som är ansluten till Riksidrottsförbundet föreslås beräknas enligt en modell och förening med annan idéburen verksamhet enligt en annan modell. Fortfarande samma verksamhetsstöd med samma syfte, målgrupp och riktlinjer men där idrottsföreningar anslutna till Riksidrottsförbundet skall framtas möjligheten att få 30 kr/aktivitetstillfälle.

Förslaget känns mycket olyckligt och kan absolut ses som att föreningar med idrottslig verksamhet som väljer att ansluta sig till Riksidrottsförbundet skall straffas och erhålla lägre stöd för sin verksamhet. Att idrottslig verksamhet för barn och unga skulle vara "mindre värd" för kommunen. Vilket vi hoppas och tror inte är fallet. Men vad är då syftet?

Om syftet är att det ska vara ett "kompensatoriskt" stöd för de föreningar som inte får stöd från statligt håll så finns det flera utmaningar i det. Även andra idéburna organisationer erhåller statligt stöd som fördelas ut till lokala medlemsföreningar där stödet är till för att stödja och stimulera aktiviteter lokalt och kan därmed likställas med LOK-stöd. Att det är olika hur staten stödjer olika fritidsaktiviteter är en sak som i grunden handlar om vad staten värderar och bör inte påverka det kommunala stödet. I vissa fall får idrotten mer pengar än övriga, i andra fall är det andra organisationer som erhåller mer per capita osv.

Om syftet är att kompensera icke idrottsföreningar för att de inte kan dra nytta av kommunens nolltaxa så finns det även en hel del utmaningar i det. T ex finns det flera idrotter som utövas på egna anläggningar och/eller i skog, hav och natur och inte utövas i kommunala anläggningar. Troligen finns det även icke idrottslig verksamhet som bedrivs i kommunala anläggningar.

Att som enskild kommun i samma bidragssystem värdera idrottsföreningar olika utifrån att de just är idrottsföreningar anslutna till Riksidrottsförbundet känns inte särskilt rimligt eller ens förenligt med kommunens målsättning om ett mer jämnt stöd. Tilläggas bör att det finns en stor skillnad även kring förutsättningar och möjlighet till stöd för de 72 olika specialidrotterna inom idrottsrörelsen, inte bara mellan idrottsförening och icke idrottsförening men med största sannolikhet även mellan övrig idéburna organisationer.

Om det är så att förslaget är framtaget med en ambition att kunna lyfta och stötta annan fritidsverksamhet för att få den att blomstra, är det så klart positivt. Men det bör inte vara med idrotten som motpart, det skapar ett märkligt signalvärde och skapar klyftor mellan olika verksamheter som vi i stället önskar överbrygga. En stark civilsektor är bra för alla. Strävan bör därför inte vara att särskilja och skapa klyftor utan snarare hitta vägar för att stimulera till samverkan och bygga broar. Liggande förslag riskerar att splittra sektorn. RF-SISU Skåne förespråkar att det istället tas fram en mer rättvis modell, genom att förslagsvis 1) Tydliggöra vad som ska kompenseras 2) Inrätta ett särskilt riktat stöd för att stötta den föreningsverksamhet som behöver kompenseras utifrån punkt 1, om det är t ex de som inte kan ta del av kommunens nolltaxa eller ett utvecklingsstöd för att få övrig sektor att blomstra. Inte bara att man ska kompenseras för att man inte är en idrottsförening.

Sammanfattande förslag

Utifrån ovan föreslår vi från RF-SISU Skåne att:

1. Stryka/ta bort förslag 3 i Beräkning av aktivitetsstöd: Att införa en kompensatorisk beräkningsmodell för idéburen förening som inte är ansluten till Riksidrottsförbundet som innebär 30 kr per aktivitetstillfälle.
2. Att pausa förslaget till Föreningsstöd 2026 och genomföra en mer djupgående risk- och konsekvensanalys av förslaget med särskild beaktan på kompensatoriskt stöd genom:
 - a. En omfattande genomlysning av förslagets konsekvenser
 - b. Kartläggning av andra typer av statligt stöd som når andra grupper inom civilsamhället
 - c. Tydliggöra vad som ska kompensera för så att det i så fall blir ett rättvist utgångsläge för alla föreningar som bör kompenseras, inte bara utgå från att alla idrottsföreningar har samma utgångsläge för att de är anslutna till Riksidrottsförbundet.
 - d. Se över andra möjliga vägar för att stödja den verksamhet som önskas kompenseras.

Med vänlig hälsning

Jenny Hellberg
Tf Distriktsidrottschef RF-SISU Skåne
010-4765766, jenny.hellberg@rfsisu.se